

Timo Hintikka, lehtori, JAMK ja Kaisu Peltoperä, yliopistonopettaja, JYY

Koulutuskokonaisuus: Pedagoginen osaaminen vuorohoidossa 2019-2020 OPH/JAMK

Vuorohoidon oppimisympäristöt –2019 –Turku ja Jyväskylä yhdistetty taulukko 1 – Toimivia käytänteitä ja haasteita.

Varhaiskasvatustalain (10 §) mukaan varhaiskasvatuksen tavoitteena on varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen, turvallinen ja esteetön oppimisympäristö. Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöissä huomioidaan lasten yksilölliset varhaiskasvatussuunnitelmat sekä varhaiskasvatuksen valtakunnallinen ohjaus, kuten varhaiskasvatussuunnitelman perusteet.

Pohtikaa pienryhmässä millaisia käytänteitä ja periaatteita teillä on oppimisympäristöjen huomioimissa varhaiskasvatussuunnitelman ja turvallisen vuorohoidon toteuttamisessa. Huomioi mitä mahdollisuuksia ja haasteita vuorohoito tuo oppimisympäristöjen kehittämiseen. Kirjaa myös toimivia käytäntöjä.

Vuorohoidon oppimisympäristöt	Turvallinen fyysinen oppimisympäristö ”Fyysinen turvallisuus syntyy turvallisesta ja terveellisestä ympäristöstä. Turvalliset rakennukset, rakenteet, kalusteet ja laitteet sekä turvallinen lähiympäristö ovat osa fyysistä turvallisuutta.” OPH 2019	Turvallinen sosiaalinen oppimisympäristö ” Jokaisella on perustarve kuulua joukkoon ja olla osa yhteisöä. Sosiaaliseen turvallisuuteen kuuluvat osallisuuteen, osallistumiseen ja vuorovaikutukseen liittyvät asiat.” OPH 2019	Turvallinen psyykinen oppimisympäristö ” Lapsella on oikeus kasvaa psyykkisesti turvallisessa ympäristössä, jossa luotettavalta aikuiselta saa tarvittaessa tukea ja omia tunteita voi ilmaista avoimesti.” OPH 2019	Turvallinen pedagoginen oppimisympäristö ” Pedagoginen turvallisuus muodostuu turvallisesta kasvu- ja oppimisympäristöstä, lapsien ja aikuisten välisistä verkostoista sekä kannustavasta ja tukevasta ohjauksesta.” OPH 2019
Vuorohoidon ominaispiireet				
Lapsen yksilölliset rytmit ja tarpeet	1)Kuvitettu päiväjärjestys, pienryhmät jne. 2)Turhat kiellot ja rajat otettu pois -> tilojen monipuolisempi käyttö 3) Pukemisjärjestys kuvitettuna Porrastaminen ja ennakointi Jakotilojen puute	1) Apulaisten käyttäminen (lapset) viikonlopuissa ja illoissa 2) Aamun ja illan kokoontumisissa ryhmärajojen rikkominen -> kuuluminen isoon joukkoon	Huomioidaan mahdollisuuksien mukaan, esim. saa tuoda aikaisemmin hoitoon jo syömään, saa nukkua oman rytminsä mukaan Itsetunnon ja itsesäätelyn tukeminen tärkeää.	Lapsilähtöisyys ja yksilöllinen huomiointi (esim. tarpeen tullen monta päiväuniaikaa) Lapsen tuen tarpeet ja huomiointi resursseissa Porrastaminen ja ennakointi

	<p>Säilytystilojen puute</p> <p>Sängyt ja lakanat kun lasten vaihtuvuus suurta</p> <p>Ryhmätilat kaukana toisistaan</p> <p>Vuorohoitoryhmässä ei esim. mahdollisuutta lepohetkeen tai vapaaseen leikkiin</p>	<p>Kaikki saavat mitä tarvitsevat – kaikki eivät tarvitse samaa</p> <p>Porrastaminen ja ennakointi</p> <p>Heterogeeniset lapsiryhmät (esim. 9kk ja 5v)</p> <p>Eri-ikäiset ja tasoiset lapset kun yksi työntekijä</p>	<p>Porrastaminen ja ennakointi</p> <p>Henkilökunnan riittävyys</p> <p>Henkilökunnan vaihtuvuus</p> <p>Lapsen oikeus yksityisyyteen, oma tila, Maja?</p> <p>Epäsäännölliset hoitoajat</p> <p>Kuormittavuus kenellä tahansa lapsella, ärsykkeiden määrä voi tuottaa käyttäytymisen haasteita (esim. monta vuorokautta hoidossa putkeen)</p>	<p>Lasten eriytmys (esim. tulee iltaan ja suoraan lepohetkelle, vaikka nukkunut aamulla pitkään)</p> <p>Lapsia tulee koko ajan kesken toiminnan, toiminta keskeytyy</p> <p>Kesken toiminnan ja päivän tulevat lapset eivät aina pääse mukaan toisten lasten leikkeihin</p> <p>Eri-ikäisten lasten tukeminen leikkitaitojen/sosiaalisten taitojen kehittämisessä, jos samanikäistä/tasoista kaveria ei ole paikalla</p>
Siirtymät hoitovuorojen aikana	<p>1)Pukemaan eteiseen pienissä ryhmissä.</p> <p>2) eteinen helpottaa, kun toimitaan yli ryhmärajojen esim. viikonloppuisin (arkisin jaetaan lisäseinämällä).</p> <p>Kuvallinen tuki, päivärytmi</p> <p>Porrastaminen ja ennakointi</p>	<p>1)Pieni päiväkotitoiminta mahdollistaa turvallisen siirtymisen</p> <p>2)Siirtymät onnistuvat jouhevasti uusissa vuorohoitotiloissa.</p> <p>Porrastaminen ja ennakointi</p>	<p>Jos pieniä lapsia iltavuorohoidossa, pienten ryhmän aikuinen on iltavuorossa</p> <p>Työntekijät tuttuja lapsille</p> <p>Arjen struktuurin tärkeys! ”Pienistä” muutoksista tulee</p>	<p>Pienryhmissä, jopa yksi lapsi kerrallaan. Työntekijällä aikaa kohdata, jutella, auttaa</p> <p>Pienryhmätoiminta ja työntekijöiden läsnäolo. Hyödynnetään sitä, että kerrallaan vähemmän lapsia</p>

	<p>Päivälista, viikkolista, aamu- ja iltalistat lapsista</p> <p>3-kerroksinen päiväkotituoottaa haasteita, lapset kuljettavat tavaroitaan rappusissa.</p> <p>Kun siirrytään tilasta toiseen riski olla yksin työntekijänä, lapset voi päättää karata.</p>	<p>Vuorohoidon lapsilla tulisi välttää ”turhia” ylimääräisesti kuormittuvia siirtymiä ryhmästä tai hoitopaikasta toiseen</p>	<p>nopeasti suuria -> aiheuttaa levottomuutta</p> <p>Lapset joutuvat siirtymään talosta toiseen</p>	
Vertaissuhteet ja niiden tukeminen	<p>Pienten ja isojen piha vierekkäin. Portti välissä; lapset pääsevät vierailemaan toisessa pihassa.</p> <p>Kuvallinen tuki lapsiryhmästä, mihin aikaan kukakin paikalla</p>	<p>1)Eri ikäiset oppivat toimimaan eri kavereiden kanssa (ei oma ryhmä) 2)Mahdollisuus kyläillä/leikkiä toisessa ryhmässä toiveiden mukaan</p> <p>Eri-ikäisten lasten tukeminen leikki- ja sosiaalisten taitojen kehittämisessä jos samanikäistä kaveria ei paikalla.</p>	<p>Harkitut pienryhmät, kaverit</p> <p>Pitkät poissaolot -> lapsi ei näe kavereitaan</p>	<p>Oppii vuorovaikutustaitoja, leikkitaitoja jne, kun monen ihmisen kanssa tekemisissä päivän aikana</p> <p>Monta vuorovaikutussuhdetta/kohtaamista päivän aikana -> kuormittavaa</p> <p>Vertaissuhteiden suuri määrä</p>
Aikuisten ja lasten väliset suhteet	<p>Kuvallinen tuki, mihin aikaan työntekijät paikalla</p>	<p>Pienessä ryhmässä ja vuorohoidossa kiintymys paljon vahvempaa kuin ”normi” päiväkodissa.</p> <p>Työvuorosunnittelu, vakioyököt,</p>	<p>Yksi pysyvä työntekijä ryhmässä arkisin</p> <p>Eri vuoroissa aina työntekijä</p> <p>Lapsen oikeus kaikkiin aikuisiin</p>	<p>Rauhoitetaan tuontitilanne: annetaan rauhassa vanhemmalle ja lapselle aikaa eikä kaapata lasta. Vanhempi tuo lapsen ryhmään kun ovat valmiita</p>

		<p>vakioiltavuorolaiset ja -aamuvuorolaiset</p> <p>Resurssointi, ei vain suhdelukujen perusteella (siirtymät, lapset, tuen tarpeet huomioitu)</p>	<p>Kuvien käyttö: aikuisten ja lasten valokuvat, päivä/iltastruktuuri, vanhempien kuvat, leikin valinta/alue</p> <p>Pienryhmä mahdollistaa lapsen kohtaamisen</p> <p>Monta työntekijää päivän aikana + paljon lapsikontakteja</p>	
<p>Työntekijöiden työvuorojen eriyttäminen</p>		<p>Infovihko viestivälineenä VAKA-ohjelma aukeaa lapsi kuitatessa ulos kaikille työntekijöille</p> <p>Tiedonkulku</p> <p>Tiedonsiirto (vasujen sisällöt, ajankohtaiset asiat, perheiden kuulumiset) -> eri vihkot/viestintäväylät eri asioille, mietittävä mitkä asiat kiireisiä, mitkä vähemmän, ja kenelle kaikille tieto jaetaan</p> <p>Whatsapp ryhmä koko talolle kiireisten ja tärkeiden asioiden</p>	<p>Tekemiset, suunnitelmat, tavoitteet, työtehtävät jne. näkyväksi kaikille</p> <p>Johdonmukaisuus, yhteiset linjat ja sopimukset tuottavat lapselle ennakoitavuutta.</p> <p>Tiedonsiirron haasteet</p> <p>Miten luoda hyvä työilmapiiri ja me-henki, jota tarvitaan työhön sitoutuneisuuteen (kaikki tekee vuoroja, ei nähdä toisiamme)</p> <p>Erityistä tukea tarvitsevien lasten kanssa</p>	<p>Viestintä ja tiedonkulku, päivälisterit, jokaisesta lapsesta jotain tietoa.</p> <p>Viestivihko myös ryhmässä</p> <p>Opettajien työvuorosuunnittelu.</p> <p>Palaverikäytännöt, viikko-, tiimipalaverit, peda-illat, suunnittelupäivät, työllat</p> <p>Opettajat eivät tee iltoja ja viikonloppuja, tiedonkulku opettajien ja hoitajien välillä</p>

		siirtoon (huom. tietoturva)	käytettävät toimintatavat eivät aina toteudu aikaisissa aamuissa tai myöhäisissä illoissa -> tieto ei siirry Resurssointi, yllättävät muutokset, ennakoitavuus, pysyvyys	
Lapsen mahdollisuus osallistua monipuoliseen Vasun mukaiseen toimintaan	1)Iltatoiminnan viikko-ohjelma, ”toimintapussit” 2)Iltapäivällä myös pienryhmä toiminta - > illalla sama ohjelma kuin aamupäivällä Päivisin tehdään eri asioita kuin iltaisin, koska eri ryhmä	Projekti-ideoiden kysyminen lapsilta ja lasten omat toiveet		Hiljaisten hetkien huomioiminen - > vähemmän lapsia -> enemmän mahdollisuuksia osallisuuteen Kasvun kansio, lapsi saa itse päättää mitä haluaa kansioon laittaa Jyväskylässä myös opettajat tekevät myös viikonloppuvuoroja. Pedagogiikka kokopäiväistä Lapset mukaan oppimisympäristön suunnitteluun
Yhdenvertaisuuden toteuttaminen ja moniaisuuden huomioiminen (sukupuolten tasa-arvon toteuttaminen, kulttuurinen ja perheiden moninaisuus)		1)Avoin ja asenteeton keskustelu, lapsille rehellisesti vastaaminen 2)Yksilöllinen huomiointi Vastaavan toiminnan järjestäminen		Monikulttuuristen lasten huomiointi Erilaisuuden hyväksyminen

		katsomuskasvatuksessa: miten aikuiset riittävät		
Perheiden osallisuus	Tiedotteet, Wilma, Pedanet, Sähköposti, vanhempainilta Vanhemmat tutustumaan lapsen päivään, mukana päiväkodissa	Viikonloppu, iltatapahtumiin vanhemmat liittyvät mukaan kun pääsee töistä Jaksaako yhteiset tapahtumat kiinnostaa vuorotyötä tekeviä vanhempia?		Koko perheen yhteiset tapahtumat, joulujuhla toteutetaan toiminnallisena tonttupolkuna tms. Varhaiskasvatusaamut; vanhemmat tulevat lasten kanssa ryhmään tutustumaan toimintaan ja aikuisiin jne. Perheet saavat osallistua toimintaan vanhempi mukana jos lapsella on vapaapäivä (esim. retket, juhlat, teemapäivä tms) Wilma ym. lisäävät ja helpottavat osallisuutta ja vuorovaikutuksen mahdollisuutta Vanhempainilta/-aamu tarvitsee uudistusta että osallisuus kasvaisi
Tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen	1)Loistavat laitteet. Dokumenttikamera, AppleTV, älytaulu, iPadit joka ryhmällä 2)Turvanappi, kännykkämuistutukset. Tekniikan toimimattomuus aiheuttaa ”vaaratilanteita” Kun huomio voi kiinnittyä toisarvoiseen asiaan.	1)Puhelimessa viesti lapsen päivästä samalla kun piippaa lapsen ulos. 2)Wilma, pedanet, sähköposti, blogi		Wilma ym. lisäävät ja helpottavat osallisuutta ja vuorovaikutuksen mahdollisuutta Lasten kuvaamat omat jutut Digitaalinen valokuvakehys, josta vanhemmat voivat katsoa päiväkodin touhuja

Muita vuorohoitoon liittyviä tekijöitä.	<p>Kuvat materiaalien paikoille, helppo siivota yli ryhmärajojen. Omat lokerot ja sänkypaikat.</p> <p>Kasvattajien sitoutumattomuus tilojen siisteyteen, tavaroiden järjestämiseen.</p> <p>Yhteiset, ”kiertävät” tavarat ja välineet katoaa.</p> <p>Sisäilmaongelmat</p>	Leikkitaulut: leikin tai leikkialueen valinta		<p>Perhepalveluiden jalkautuminen (erit. perhetyö) varhaiskasvatukseen + kuraattori,</p> <p>Vasusta tietoja jokaisesta lapsesta ja havainnointi lomake/kansio, johon kirjataan jatkuvasti.</p> <p>Pedagoginen dokumentointi hyödynnetään tiedonkulussa ja suunnittelussa.</p> <p>Pedagoginen suunnittelu: tiimikirja, PESU. Ryhmävasu</p> <p>Kun työntekijä ei kohtaa lasta säännöllisesti, on haastavaa kirjoittaa vasua/neuvolapapereita</p>
---	--	---	--	--

Vuorohoidon oppimisympäristöt –2020 – OULU - Koonti – taulukko 2

Varhaiskasvatuslain (10 §) mukaan varhaiskasvatuksen tavoitteena on varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen, turvallinen ja esteetön oppimisympäristö. Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöissä huomioidaan lasten yksilölliset varhaiskasvatussuunnitelmat sekä varhaiskasvatuksen valtakunnallinen ohjaus, kuten varhaiskasvatussuunnitelman perusteet.

Pohtikaa pienryhmässä millaisia käytänteitä ja periaatteita teillä on oppimisympäristöjen huomioimissa varhaiskasvatussuunnitelman ja turvallisen vuorohoidon toteuttamisessa. **Huomioi mitä mahdollisuuksia (vihreä) ja haasteita (punainen) vuorohoito tuo oppimisympäristöjen kehittämiseen. Kirjaa myös toimivia käytäntöjä (vihreä).**

Vuorohoidon oppimisympäristöt	Turvallinen fyysinen oppimisympäristö ”Fyysinen turvallisuus syntyy turvallisesta ja terveellisestä ympäristöstä. Turvalliset rakennukset, rakenteet, kalusteet	Turvallinen sosiaalinen oppimisympäristö ” Jokaisella on perustarve kuulua joukkoon ja olla osa yhteisöä. Sosiaaliseen turvallisuuteen kuuluvat	Turvallinen psyykinen oppimisympäristö ” Lapsella on oikeus kasvaa psyykkisesti turvallisessa ympäristössä, jossa luotettavalta aikuiselta saa	Turvallinen pedagoginen oppimisympäristö ” Pedagoginen turvallisuus muodostuu turvallisesta kasvu- ja oppimisympäristöstä, lapsien ja aikuisten välisistä
--------------------------------------	---	---	--	---

Vuorohoidon ominaispiireet	ja laitteet sekä turvallinen lähiympäristö ovat osa fyysistä turvallisuutta.” OPH 2019	osallisuuteen, osallistumiseen ja vuorovaikutukseen liittyvät asiat.” OPH 2019	tarvittaessa tukea ja omia tunteita voi ilmaista avoimesti.” OPH 2019	verkostoista sekä kannustavasta ja tukevasta ohjauksesta.” OPH 2019
Lapsen yksilölliset rytmit ja tarpeet	<p>Pienet nukkuu väliunia rattaissa sisällä tai ulkona</p> <p>Ensimmäinen nukkari klo 12, toinen klo 15.</p> <p>Lähiympäristön hyödyntäminen</p> <p>Riittävästi jakotiloja. Porrastaminen ja pienryhmät</p> <p>Jakotilojen puute/vähyys ja toimittamuus Levon mahdollisuus huono Piha pieni Riittämätön henkilökuntamitoitus</p>	<p>Viikonloppuisin huomioidaan lasten yksilölliset vuorokausirytmät paremmin. Aamulla saa nukkua pitkään ja illalla isommat voivat valvoa kauemmin.</p> <p>Eri ikäisten lasten tuki toisille, isommat saavat auttaa ja toimia esimerkkinä. Huomioidaan etenkin pienten lasten unen tarve vuorokauden eri aikoina (esim. useat päikkärit)</p> <p>Eri-ikäiset lapset ryhmässä luovat haasteita</p>	<p>Hiljaisina aikoina helpompi huomioida lapsia yksilöllisesti ja olla läsnä</p> <p>Kaikki eivät työyhteisössä osaa/jaksa suhtautua myönteisesti lapsiin, joilla haasteita (myönteinen itsetunto/minäkuva)</p> <p>Isoissa tiimeissä haasteena erilaiset persoonat. Miten kohdata kaikki tasavertaisesti</p>	<p>Päivän rytmitys mahdollistaa pienryhmätoimintaa</p> <p>Aina haaste, mutta niihin pystytään halutessa vastaamaan, vaatii tekijöiltä herkkyyttä havaita ja oivaltaa Yhteiset sopimukset, niiden noudattaminen tärkeää</p>
Siirtymät hoitovuorojen aikana	<p>Pieniä lapsia liikutellaan mahdollisimman vähän</p> <p>Yläkerrasta alakertaan siirtyminen joskus haasteellista aivan pienten kanssa.</p>	<p>Siirtymät pienissä ryhmissä ovat hyviä sosiaalisen oppimisen tilanteita ja aikuisella on aikaa antaa huomiota</p> <p>Opitaan odottamaan omaa vuoroa</p>	<p>Vähän siirtymiä, ruokailut omissa ryhmissä.</p> <p>Siirtymien paljous hoitopäivien aikana</p>	<p>Siirtymätilanteiden hyödyntäminen pedagogisesti, pienryhmätoiminta</p> <p>Päiväkello, Pictot, kuvia eri toiminnoista mm. vessassa, lokeroilla, vaatteista jne.</p>

		<p>Toiminnan porrastaminen pienryhmittäin</p> <p>Isona porukkana harvemmin toimii -> syntyy ristiriitoja (joita toisaalta opitaan käsittelemään)</p>		<p>Kiire ja resurssit määrittelevät</p>
<p>Vertaissuhteet ja niiden tukeminen</p>	<p>Ei leikit eri tiloissa, leikkirauha</p> <p>Hyödynnetäänkö eri osastojen välineitä/kavereita/tiloja</p>	<p>Vuorohoito tuo mahdollisuuksia erilaisille/monipuolisille ystävyysuhteille</p> <p>Lasten ja aikuisten kuvat esillä: katsotaan yhdessä, ketkä paikalla, ketkä tulossa ja ketkä vapaapäivällä</p> <p>Aikuisten tulisi huomioida paremmin lasten vertaissuhteet ja leikit ja tukea niitä. Tilannetaju mahdollistaa kaverisuhteita, esim. annetaan kavereiden leikkiä hyvää leikkiä eikä siirrytä ulos/ohjattuun toimintaan.</p>	<p>Selkeät ryhmät ja pienryhmätoiminta</p> <p>Päivänmukaiset pienryhmät (tilannetaju)</p> <p>Kaverisuhteet. Paljon eri kavereita/vieraita lapsia ->Lapsille voi olla kuormittavaa</p>	<p>Kyläilyt toiseen ryhmään</p> <p>Monipuolisemmat kaverisuhteet</p> <p>Eritytmys, erilaiset hoitoajat tuovat haasteita pysyvien kaverisuhteiden luomiseen</p>

<p>Aikuisten ja lasten väliset suhteet</p>	<p>On aikaa ja läsnäoloa lapselle</p>	<p>Pysyvä henkilökunta. Paljon eri aikuisia -> kiintymyssuhteen muodostaminen hankalaa</p> <p>Huoltajiin tutustuminen - > matalan kynnyksen puheeksi otto</p>	<p>Työntekijöiden vaihtuvuus vähäistä (riippuu yksiköstä)</p> <p>Työntekijöiden vaihtuvuus. Paljon aikuisia lapsen päivän aikana Aikuinen luo turhaan kiireen tuntua Lapsi tunnistaa aikuisen mielentilan Työilmapiiri heijastuu lapsiin</p>	<p>Mahdollistaa kasvattajan hedelmälliselle vuorovaikutussuhteelle</p> <p>Iltapäiviin suunniteltu aikuisjohtoista toimintaa, esim. retki, leipominen</p>
<p>Työntekijöiden työvuorojen eriytymisyys</p>	<p>Työntekijöiden fyysinen väsymys etenkin illasta aamuun tullessa</p>	<p>Haaste työyhteisölle ja työhyvinvoinnille</p> <p>Tilannetajua ja joustavuutta tarvitaan arjessa</p> <p>Aikuisten tilannetaju ja joustavuus</p> <p>Tietyt työtehtävät tietyissä vuoroissa olevilla</p>	<p>Viestivihko työntekijöiden kesken</p> <p>Lapsilistat päivittäin Seinällä lista, johon jokainen voi kirjata ideoita toimintaan</p> <p>Otetaan viikkopalaveriin.</p> <p>Jokaisessa ryhmässä päivävuoroa tekevä/tekevät työntekijät, lisää turvallisuutta, säännöllisyyttä</p> <p>Päivän kuulumiset paperilistaan, syömiset,</p>	<p>Työyhteisön potentiaali/motivaatio mahdollistaa oppimisympäristön kehittämisen</p> <p>Työntekijöillä toisinaan vaikeuksia pitää kiinni yhdessä sovitusta asioista</p> <p>Yhteiset pelisäännöt ja niiden noudattaminen</p> <p>Tiimipalavereiden haaste – saada pidettyä ja kaikki tietoisia tulevista tekemisistä</p> <p>Oppimisympäristön tarkoitusperä -> miksi tehdään, miten tehdään?</p>

			nukkumiset, mitä on tehnyt leikkinyt. Tieto siirtyy aamuvuorolaiselta iltavuorolaiselle ja sitä kautta vanhemmalle. Yölasten kohdalla säilytetään myös edellisen päivän lista. Sääntöjen ja käytäntöjen noudattaminen ajankohtaisissa asioissa.	(tämä ei tavoita kaikkia) -> mikä hyöty lapsille?
Lapsen mahdollisuus osallistua monipuoliseen Vasun mukaiseen toimintaan	Päivärytmin helppo tunteminen -> Lapsen helppo seurata Hyödynnetäänkö muiden yksiköiden yksiköiden ja ryhmien tiloja.	Lapsella mahdollisuus vaikuttaa leikkijakoihin ja ryhmäjakoihin Vaikeus vaikuttaa lasten hoitoaikoihin, miten kohtaa tovereita, toki voi neuvotella lapsen edusta vanhempien kanssa (mm. ei minimoida lasten hoitoaika)	Opettajan tekemä suunnitelma seinällä mitä tehdään ja myös viittomat. Vuorolasten osallistuminen talon yhteiseen toimintaan → iltapäivälle yhteisjuttuja tarjolle	Leikin rikastuttajia Vasun merkitys korostunut, koko ajan tuntosarvet koholla kasvattajalla Kokopäiväpedagogiikka Lastenhoitajilla ei ole pääsyä lasten vasuihin
Perheiden osallisuus	Perheiden tietojen ja taitojen hyödyntäminen	Aktiiviset vanhemmat vaikuttavat asioihin Monet vanhemmat tuntevat toisensa muutakin kautta Osaa vanhemmista on vaikea saada osallistumaan toimintaan	Työvuoroista johtuen ei näe vanhempia	Joka toinen viikko ulkona tapahtuva aamupala ja vanhemmille tarjotaan samalla aamukahvit Kyselyt vanhemmille liittyen toiminnan sisältöön, esim. mitä lapseni haluaa oppia Perheillä ei aina oikein jaksamista lähteä mukaan

Tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen	Tabletit ryhmien aktiivisessa käytössä. Älytaulu kosketusnäytöllä. Valokuvien käyttö Tietoturva rajoittaa, ei saa laittaa kuvia seinälle jos lapsi tunnistettavissa	Tableteilla voi lapset pelata yhdessä, isommat neuvoa pienempiä (yhdellä tabletilla useampi lapsi) -> aikuinen on läsnä ja kiinnostunut		Tabletit, pedagoginen dokumentointi, välkyt älytaulut,
Muita vuorohoitoon liittyviä tekijöitä.	Päivystyksen järjestäminen keskitetysti yhteen yksikköön esim. Pääsiäinen Talojen soveltuvuus vuorohoitoon	Kaupungin vuoropäiväkotien yhteistyö -> yhdenmukaiset käytännöt, hyvien käytäntöjen jakaminen		Minivasut, joiden mukana tieto varahoitoon tulevista lapsista siirtyy muista taloista

Lähteitä hyödynnettäviksi oppimisympäristöjen arviointiin:

[Ecers-R](#)- Mittaristo Varhaiskasvatuksen ympäristön arviointiin.

- Nummila, Miia. 2016. Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjen ja varhaiskasvatussuunnitelmien ECERS-R laatu- Varhaiskasvatustieteen pro gradu –tutkielma.

- Valkama, Erja. 2018. Eriarvoistavaa laatua varhaiskasvatuksessa? Päiväkotien oppimisympäristöjen laadunarviointi ECERS-R –mittarilla. Varhaiskasvatustieteen pro gradu –tutkielma.

Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus. 2017. [Osallistava varhaiskasvatuksen ympäristön itsearviointityökalu](#)

Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen turvallisuus. <https://www.oph.fi/fi/opetustoimen-ja-varhaiskasvatuksen-turvallisuus>

Opetushallitus. 2019. Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen turvallisuus. <https://www.oph.fi/fi/opetustoimen-ja-varhaiskasvatuksen-turvallisuus>

Opetushallitus. 2018. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet.

Parrila, S & Fonsen, E. 2016. Varhaiskasvatuksen pedagoginen johtajuus. Liitteet varhaiskasvatussympäristöjen, leikin ja osallisuuden arviointiin.

Pihlaja.P. 2001. Päivähoidon kontekstianalyysi. Julkaisussa Työkaluja päivähoidon erityiskasvatukseen.

jamk.fi

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN